

Enkelprothese (vervanging enkelgewricht)

Inleiding

In samenspraak met uw orthofoon heeft u besloten uw enkelgewricht te laten vervangen door een enkelprothese (kunstgewricht).

U wordt voor deze operatie ongeveer 2 dagen opgenomen op de afdeling Orthopedie van het HagaZiekenhuis, locatie Sportlaan.

In deze folder staat informatie over de enkelprothese.

Algemene informatie over uw opname vindt u in uw behandelwijzer.

Heeft u nog vragen na het lezen van deze folder, stel deze dan gerust aan uw behandelend arts of verpleegkundige.

De enkel

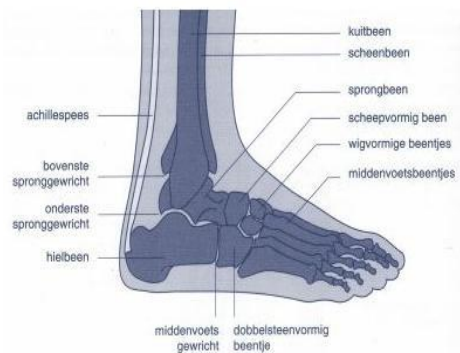
De enkel is het gewricht tussen het onderbeen en de achtervoet (zie afbeelding 1).

Het wordt ook het bovenste spronggewricht genoemd. Het onderbeen (cruris) wordt gevormd door het scheenbeen (tibia) en het kuitbeen (fibula). Aan de onderzijde vormen het scheenbeen en kuitbeen samen de enkelvork.

De enkel is het gewricht tussen deze enkelvork en het sprongbeen (talus). Het sprongbeen vormt de verbinding en koppeling tussen het onderbeen en de voet.

De belangrijkste beweging die met de enkel wordt gemaakt, is het naar u toe en van u af bewegen van de voet. Deze bewegingen spelen een belangrijke rol bij het afwikkelen van de voet tijdens het lopen.

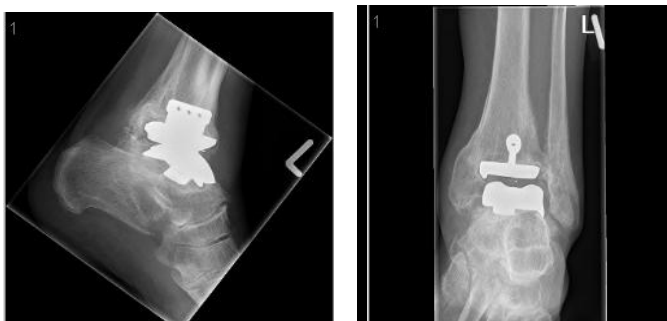
Afbeelding 1: de enkel

De enkelprothese

De meest voorkomende reden om een enkelprothese te plaatsen, is pijn en een bewegingsbeperking van de enkel.

De meeste voorkomende oorzaken van de pijnklachten en bewegingsbeperkingen zijn:

- Artrose (slijtage van het gewricht);
- Reuma;
- Een voorafgaand ongeluk met beschadiging van het gewricht;
- Ouderdom;
- Een infectieziekte van het gewricht met een beschadiging van het gewricht.

Afbeelding 2: röntgenfoto van een enkelprothese, links zijaanzicht, rechts vooraanzicht.

Voorbereidingen voor uw opname

Nadat u voor vooronderzoek bent geweest en een operatiedatum weet, is het handig om thuis wat zaken voor te bereiden voor uw opname. Dit omdat u na de operatie 4 weken met krukken moet lopen.

Het is aan te raden 1 week vóór uw opname de noodzakelijke hulpmiddelen te regelen. Dit kan bij een thuiszorgwinkel bij u in de buurt.

Noodzakelijke hulpmiddelen:

- Twee elleboogkrukken (neem deze krukken mee naar het ziekenhuis);
- Een losse stoel, liefst met arMLEUNINGEN om onder de douche te zetten;
- Een douchezak om over het gips te doen.

Zorg verder voor:

- Een gemakkelijke hoge stoel met twee leuningEN;
- Een voetenbank, zodat u met het geopereerde been omhoog (horizontaal) kunt zitten;
- Geen losse kLEEDJES op de vloeren;
- Een antislipmat in uw badkamer;
- Eventuele hulp in de huishouding en bij boodschappen doen;
- Eventuele maaltijdvoorziening.

Als u extra hulp nodig denkt te hebben, kunt u dit aangeven bij de verpleegkundige. De verpleegkundige dient dan na uw operatie een aanvraag in bij de transferverpleegkundige, die de eventuele nazorg voor u kan regelen. Meer informatie vindt u in de folder 'Transferpunt'.

Als u één of meerdere wondjes heeft of een infectie in uw lichaam, is het belangrijk dit vóór uw opname direct te melden bij de polikliniek orthopedie. Telefoonnummers vindt u achter in uw behandelwijzer.

De operatie

Zorg ervoor dat de voet die geopereerd wordt niet ingevet is. Dit vanwege de desinfectans die op de operatiekamer wordt aangebracht.

Tijdens de operatie wordt de enkel opengemaakt door een verticale snee (incisie) over de voorkant van de enkel. Vervolgens verwijdert de orthopeed het versleten kraakbeen van het bovenste spronggewricht. Daarna wordt het bot iets bijgeschaafd om de prothese te kunnen plaatsen.

De prothese bestaat uit 2 metalen onderdelen die stevig vastgemaakt worden aan het uiteinde van het scheenbeen en aan het sprongbeen (zie afbeelding 3). Tussen deze metalen onderdelen wordt een kunststof tussenlaag geplaatst, die ervoor zorgt dat de prothese goed kan scharnieren en schuiven.

Deze operatie duurt ongeveer 120 minuten.

Afbeelding 3: de prothese

Na de operatie

Als de operatie klaar is, wordt u naar de uitslaapkamer gebracht. Hier blijft u ongeveer 2 uur waarna u teruggaat naar de afdeling.

U heeft na de operatie een infuus, eventueel een wonddrain (slangetje om bloed en wondvocht af te laten vloeien) en/of zuurstof. Verder heeft u een gipsspalk vanaf de tenen tot net onder de knie.

Tijdens en na de operatie worden uw bloeddruk, polsslag, ademhaling, pijn, bewustzijn, urineproductie en gips gecontroleerd.

Na de operatie spreekt u de arts en hoort u hoe de operatie is gegaan. Ook vertelt de arts waar u de eerste tijd op moet letten.

U kunt zelf al starten met het aanspannen en ontspannen van de beenspieren en wiebelen van de tenen. Dit helpt tegen de zwelling van het been en vermindert de kans op trombose.

Medicatie

Neem nooit eigen medicijnen in zonder dit eerst te overleggen met de verpleegkundige. Zo nodig krijgt u de medicatie die u vóór de opname gebruikte.

Pijnstilling

Drie tot vier maal per dag krijgt u medicijnen tegen de pijn. Neem deze in zodra ze u worden gegeven. Bij sommige pijnstillers krijgt u in de ochtend eerst een maagtablet om de maagwand te beschermen. Zie folder 'Anesthesiologie'.

Antibiotica

Gedurende de eerste 24 uur krijgt u antibiotica via het infuus toegediend. Dit is om een infectie van de wond te voorkomen.

Misselijkheid (tegen de)

Vertel het de verpleegkundige als u misselijk bent. U kunt hiertegen medicatie krijgen.

Antistolling

6 uur na de operatie krijgt u een injectie met het bloedverdunnende middel Fraxiparine®. Dit is om trombose (een aandoening waarbij bloedstolsels gevormd worden in de bloedvaten) te voorkomen. U krijgt deze injecties een keer per dag gedurende de periode dat u gips heeft. De verpleegkundige leert u tijdens de opname hoe u zichzelf kunt injecteren. U krijgt een recept voor Fraxiparine® mee naar huis.

De dag na de operatie

De assistent-arts komt bij u langs en bespreekt met u of u naar huis mag. De verpleegkundige helpt u bij de lichamelijke verzorging en verwijdert uw infuus en eventueel uw wondrain.

Er wordt voordat u naar huis gaat, een röntgenfoto gemaakt van de enkel om te kijken of de prothese goed zit.

Fysiotherapie

De fysiotherapeut komt u begeleiden bij het uit bed komen. Ook geeft de fysiotherapeut u instructies voor het lopen met krukken.

Als u thuis moet traplopen, leert de fysiotherapeut u dit verantwoord te doen.

U mag gedurende 2 weken niet op het geopereerde been staan. Daarna krijgt u loopgips voor nog 2 of 4 weken.

Ontslag

Om na uw opname naar huis te kunnen, is het van belang dat u:

- Veilig en zelfstandig in en uit bed kunt komen;
- Veilig en zelfstandig kunt lopen met een hulpmiddel;
- Veilig en zelfstandig kunt traplopen indien nodig;
- Zich grotendeels lichamelijk kunt verzorgen.

Bij uw ontslag krijgt u de volgende afspraken mee:

- 2 weken na de operatie: op de gipskamer wordt de gipsspalk verwijderd en de wond gecontroleerd door de arts. De hechtingen worden verwijderd en er wordt een röntgenfoto gemaakt. Als de foto goed is, krijgt u voor 2 weken loopgips.
  - 4 of 6 weken na de operatie komt u weer terug op de gipskamer en wordt de enkel opnieuw gecontroleerd door de orthooped. Ook wordt dan weer een röntgenfoto gemaakt. Als de foto goed is, wordt het loopgips verwijderd.
-

Complicaties/gevolgen

Ondanks de voorzorgen blijft een kleine kans op de volgende complicaties bestaan:

- Nabloeding (meestal in de eerste 24 uur);
- Trombose;
- Wondinfectie: een infectie kenmerkt zich door roodheid, pijn en soms koorts.
- Loslating van de prothese: dit kan na vele jaren na de operatie optreden en is de meest voorkomende oorzaak voor revisie (herziening) van de prothese. Door gebruik te maken van slijtvastere materialen, is de levensduur van de prothese enorm toegenomen.

Eventuele gevolgen kunnen zijn

- Drukplekken ten gevolge van het gips: neem bij pijn en tintelingen altijd contact op met de gipskamer.
- Zenuwbeschadiging: gevoelsverlies in de voet (minder dan 1 procent kans). Vaak herstelt dit spontaan binnen een jaar.
- Het kan zijn dat bij het inbrengen van de prothese een klein botscheurtje ontstaat of dat een achillespeesverlenging moet plaatsvinden. Het herstel en de gipsperiode duren dan langer. Als na jaren de prothese versleten is en loslaat, is soms een tweede operatie nodig.

Aandachtspunten bij en na uw ontslag

Contact met ziekenhuis

Bij (toename van) wondlekkage, zwelling, pijn, aanhoudend kloppend gevoel, tintelingen in de voet/tenen of koorts (boven 38°C), neemt u contact op met het ziekenhuis.

Benen bewegen

Het regelmatig aanspannen en ontspannen van de beenspieren en het wiebelen van de tenen helpt tegen zwelling van het been en vermindert de kans op trombose.

Als u gaat lopen, zult u merken dat de zwelling in uw geopereerde been iets toeneemt. Dit komt omdat het wondvocht dan naar uw voet zakt. Dit is normaal na een operatie. Het is goed om regelmatig met het geopereerde been omhoog (horizontaal) te zitten.

Fysiotherapeut

Fysiotherapie kan pas nadat het gips is verwijderd. U krijgt dan een verwijsbrief mee voor een fysiotherapeut. U kunt zelf de afspraak maken, eventueel bij uw eigen fysiotherapeut.

Medicatie

U krijgt recepten mee voor pijnstilling en Fraxiparine®. De Fraxiparine® injecteert u, zolang u gips heeft, elke dag om trombose te voorkomen.

Verspreid de inname van de pijnstillers over 24 uur en neem ze in op vaste tijden. Bijvoorbeeld 3 x per dag elke 8 uur. U mag de pijnmedicatie zelf verlagen als de pijn afneemt.

Hervatting bezigheden

Overleg tijdens de controleafspraak met uw behandelend arts wanneer u uw werk, sport en autorijden weer kunt hervatten.

Vragen

Wij zijn uw partner bij uw genezingsproces. Heeft u na het lezen van deze folder nog vragen? Stel deze dan gerust. Telefoonnummers vindt u achter in uw behandelwijzer.

HagaZiekenhuis
Locatie Sportlaan, Sportlaan 600, 2566 MJ Den Haag
Locatie Leyweg, Leyweg 275, 2545 CH Den Haag

www.hagaziekenhuis.nl

H10.002-03

